

การเผยแพร่องค์ความรู้ให้สหกรณ์ถือปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ
สหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

นายสุเพียน ยูโซะ
ตำแหน่ง นิติกร

กลุ่มตรวจการสหกรณ์
สำนักงานสหกรณ์จังหวัดปัตตานี
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. ข้อบังคับ	
สรุปการแก้ไขข้อบังคับในปี งบประมาณ ๒๕๕๘	๓
สภาพปัญหาการยื่นขอจดทะเบียนแก้ไขข้อบังคับ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘	
๒. ระเบียบ	
สรุปการกำหนดระเบียบขึ้นถือใช้ใน ปี งบประมาณ ๒๕๕๘	๔
สภาพปัญหาการยื่นระเบียบสหกรณ์เพื่อให้นายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบ/รับทราบ	
๓. ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติในการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ	๕
๔. ขั้นตอนและวิธีการกำหนดระเบียบของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร	๙
๓. วาระคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์	
เรื่อง วาระคณะกรรมการ	๑๒
การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์	๑๓

เรื่อง สรุปรายการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับในปี งบประมาณ ๒๕๕๘ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดปัตตานี

การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับสหกรณ์ที่อยู่ในการกำกับดูแลของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดปัตตานี ในรอบปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ดังนี้

ที่	ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์	จดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ	
			แก้ไขบางข้อ	เปลี่ยนใช้ข้อบังคับทั้งฉบับ
๑	ออมทรัพย์	๒	๒	-
๒	บริการ	๔	๔	-
๓	ประมง	๑	-	๑
๔	เกษตร	๒	๑	๑
๕	ร้านค้า	-	-	-
	รวม	๙	๗	๒

สภาพปัญหาการยื่นขอจดทะเบียนแก้ไขข้อบังคับ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ต่อนายทะเบียนสหกรณ์ตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม ๒๕๕๓ ดังนี้

เอกสารประกอบการพิจารณาที่พบข้อบกพร่อง

๑.หนังสือส่งสหกรณ์ (แบบ ท.ข.๑) สหกรณ์ได้ยื่นเอกสาร จำนวน ๑ ฉบับ

- หนังสือส่งสหกรณ์ (แบบ ท.ข.๑) สหกรณ์จะพิมพ์ข้อความว่า เรียน ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์

- สหกรณ์จะคัดลอกต้นฉบับหนังสือส่งสหกรณ์ (แบบ ท.ข.๑) ทั้งหมด โดยไม่ตัดข้อที่ไม่ใช้

๒.สำเนารายงานการประชุมใหญ่

- ผู้จัดรายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปีจัดบันทึกไม่ครบถ้วนสมบูรณ์

๓.แบบ ท.ข.๒

- ข้อความเดิมในช่องที่ ๑ มีความคลาดเคลื่อนกับต้นฉบับที่ถือใช้ปัจจุบัน

- ข้อความที่ขอแก้ไขเพิ่มเติมในช่องที่ ๒ มีความคลาดเคลื่อนกับฉบับยื่นขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ

๔.ข้อบังคับสหกรณ์ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

- สหกรณ์ยื่นขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม ๒๕๕๓ ได้กำหนดให้สหกรณ์ต้องนำข้อบังคับที่แก้ไขเพิ่มเติมจดทะเบียน ต่อนายทะเบียนสหกรณ์ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ลงมติ เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์ได้จดทะเบียนแล้วให้มีผลใช้บังคับได้ ซึ่งสำหรับกรณีนี้สหกรณ์ได้ประชุมใหญ่เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๗ และนายทะเบียนได้รับรายงานเมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๗ รวมระยะเวลา ๓๙ วัน จึงเป็นการปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎหมาย นายทะเบียนสหกรณ์จึงไม่สามารถรับจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับได้

- สหกรณ์ระบุไม่ชัดเจนว่าเป็นที่ประชุมใหญ่สามัญ/หรือวิสามัญ และส่วนล่างของข้อบังคับทุกหน้าต้องให้ประธานกรรมการและเลขานุการ ลงลายมือชื่อกำกับจริงทุกฉบับ

- ข้อบังคับทุกฉบับต้องจัดทำคำรับรองของประธานกรรมการ และเลขานุการ ขอรับรองว่าข้อบังคับทั้ง ๕ ฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน

- สหกรณ์ยื่นขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับกรณีหลายข้อ แต่ขั้นตอนการยกเลิกไม่ได้ยกเลิกทีละข้อโดยเรียงตามลำดับข้อ
- เหตุผลท้ายข้อบังคับระบุไม่ชัดเจนถึงเหตุในการขอแก้ไข
- การลงลายมือชื่อประธานกรรมการและเลขานุการ ลงลายมือชื่อในข้อบังคับไม่ครบถ้วนสมบูรณ์

เรื่อง สรุปการกำหนดระเบียบขึ้นถือใช้ในปี งบประมาณ ๒๕๕๘ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดปัตตานี

ที่	ประเภทสหกรณ์	รับ	เห็น	กำหนดระเบียบ	
		ทราบ	ชอบ	แก้ไขบางข้อ	กำหนดขึ้นถือใช้ใหม่
๑	ออมทรัพย์	๓๘	๓	๙	๓๒
๒	บริการ	๑๖	-	-	๑๖
๓	ประมง	๑๓	-	-	๑๓
๔	เกษตร	๓๐	-	-	๓๐
๕	ร้านค้า	๑			๑
	รวม	๙๘	๓	๙	๙๒

สภาพปัญหาการยื่นระเบียบสหกรณ์เพื่อให้นายทะเบียนสหกรณ์ให้ความเห็นชอบ/รับทราบ

๑. สหกรณ์ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการกำหนดระเบียบขึ้นถือใช้ว่าระเบียบนั้นๆ เป็นอำนาจของคณะกรรมการหรือที่ประชุมใหญ่
๒. กรณีสหกรณ์ได้กำหนดระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์ได้ให้ความเห็นชอบแล้วไม่ต้องขอความเห็นชอบอีกสามารถถือใช้ได้เลยเพียงแต่ส่งสำเนาให้นายทะเบียนสหกรณ์รับทราบ
๓. กรณีสหกรณ์กำหนดระเบียบว่าด้วยการรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์/ระเบียบว่าด้วยการรับฝากจากสหกรณ์อื่น และระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สหกรณ์อื่น ซึ่งกำหนดแตกต่างไปจากที่นายทะเบียนสหกรณ์ได้ให้ความเห็นชอบไว้แล้ว สหกรณ์จะต้องเสนอนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อขอความเห็นชอบ เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์ได้ให้ความเห็นชอบแล้วจึงจะถือใช้ได้
๔. สำเนารายงานการประชุม
  - ครั้งที่ , วันที่ประชุม ไม่ตรงกับในระเบียบ
  - มติที่ประชุม ต้องยกเลิกทั้งข้อ และกำหนดขึ้นถือใช้ใหม่ทั้งข้อ
๕. ตัวระเบียบ
  - อ่างมติที่ประชุมให้ถูกต้องตรงกัน
  - อ่างเลขข้อบังคับเรื่องอำนาจของคณะกรรมการไม่ถูกต้อง

ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติในการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ

๑. สหกรณ์ จัดให้มีการประชุมใหญ่โดยมีวาระการประชุมเรื่องแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับสหกรณ์ มติที่ใช้ต้องไม่น้อยกว่าสองในสามของที่ประชุม (มาตรา ๕๙(๑))

กรณีแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับสหกรณ์โดยเปลี่ยนชื่อสหกรณ์ใหม่ สหกรณ์จะต้องขอจองชื่อใหม่ของสหกรณ์ที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัด หรือผ่านทางเว็บไซต์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ WWW.cpd.go.th ในหัวข้อข้อมูลสหกรณ์และกลุ่มสหกรณ์

๒. สหกรณ์ต้องรายงานขอจดทะเบียนแก้ไขของจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับภายในสามสิบวัน นับตั้งแต่วันที่ประชุมใหญ่มีมติ (มาตรา ๔๔) โดยยื่นเอกสารที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดที่สหกรณ์ตั้งอยู่

๓. สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเมื่อรับเรื่องแล้วให้ประทับตรารับในหนังสือสหกรณ์ (แบบ ท.ข.

๑) ทั้ง ๒ ฉบับ

๔. สำนักงานสหกรณ์จังหวัดตรวจเอกสารและข้อบังคับ

๔.๑ เอกสารและข้อบังคับไม่ถูกต้องไม่ครบถ้วน จะต้องส่งเรื่องคืนสหกรณ์เพื่อแก้ไข หรือไม่รับการจดทะเบียนแก้ไขข้อบังคับทั้งหมดหรือบางส่วน แล้วแต่กรณี

๔.๒ เอกสารและข้อบังคับถูกต้องครบถ้วน ให้กลุ่มจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ เสนอเรื่องให้สหกรณ์จังหวัด หรือผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ ในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ลงนามรับจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ โดยหนังสือที่แจ้งสหกรณ์ทราบผลการรับจดทะเบียนข้อบังคับต้องระบุวันที่รับจดทะเบียน เช่น “ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป” หรือ “ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ เป็นต้นไป”

๔.๒.๑ การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับบางข้อ เจ้าหน้าที่จะต้องประทับตราสำนักงานสหกรณ์จังหวัดพร้อมทั้งลายมือชื่อกำกับและระบุไว้ทุกหน้าในส่วนที่เป็นเนื้อหาข้อบังคับ และประทับตรายกเลิกข้อบังคับที่มีการแก้ไขในข้อบังคับฉบับเดิมด้วย

(๑) กรณีแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับโดยเปลี่ยนชื่อสหกรณ์ ให้ดำเนินการผ่านระบบการจดทะเบียนสหกรณ์ โดยบันทึกการจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อสหกรณ์ (ผังการปฏิบัติ ๑)

(๒) กรณีแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับบางข้อเฉพาะเปลี่ยนแปลงที่ตั้งสำนักงาน หรือการเปลี่ยนประเภทสหกรณ์ ให้ดำเนินการผ่านระบบการจดทะเบียนสหกรณ์ โดยบันทึกแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับบางข้อ (ผังการปฏิบัติการ ๒)

(๓) กรณีแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับบางข้อ นอกเหนือจาก (๑) และ (๒) ให้การดำเนินการเฉพาะตามข้อ ๔.๒ และ ๔.๒.๑

๔.๒.๒ การแก้ไขเพิ่มเติม โดยเปลี่ยนใช้ข้อบังคับใหม่ ให้ออกเลขทะเบียนข้อบังคับฉบับใหม่ ผ่านทางระบบการจดทะเบียนสหกรณ์ โดยบันทึกการจดทะเบียนเปลี่ยนใช้ข้อบังคับใหม่ (ผังการปฏิบัติ ๓) และประทับตรายกเลิกข้อบังคับฉบับเดิม

กรณีการจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติม โดยเปลี่ยนใช้ข้อบังคับใหม่ พร้อมทั้งเปลี่ยนชื่อสหกรณ์ใหม่ด้วยให้การดำเนินการผ่านระบบการจดทะเบียนสหกรณ์ โดยบันทึกการจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อสหกรณ์ใหม่ด้วย

๕. หากนายทะเบียนสหกรณ์ ไม่รับจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับบางข้อหรือบางข้อความให้เจ้าหน้าที่ขีดข้อความนั้นออกและประทับตราสำนักงานสหกรณ์จังหวัดพร้อมทั้งลายมือ ชื่อกำกับและระบุวันที่ด้วย

๖. เมื่อรับจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับแล้ว ให้จัดเก็บเอกสารประกอบการพิจารณา จำนวน ๑ ชุดและข้อบังคับคู่ฉบับ จำนวน ๑ เล่ม ไว้ที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัด และจัดส่งเอกสารให้หน่วยงานต่างๆ ดังนี้

๖.๑ แจ้งผลการรับจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ พร้อมทั้งต้นฉบับข้อบังคับ สหกรณ์

๖.๒ แจ้งผลการรับจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ พร้อมทั้งข้อบังคับคู่ฉบับให้ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แล้วแต่กรณี

๖.๓ แจ้งผลการรับจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ โดยแนบสำเนาหนังสือที่แจ้ง สหกรณ์ข้อบังคับคู่ฉบับ และเอกสารประกอบการพิจารณา จำนวน ๑ ชุด ให้นายทะเบียนสหกรณ์

การขอจดทะเบียนเพิ่มเติมข้อบังคับบางข้อ

เอกสารประกอบการพิจารณา

๑. หนังสือสหกรณ์ (แบบ ท.ข.๑)	๒	ฉบับ
๒. สำเนารายงานการประชุมใหญ่	๒	ชุด
๓. แบบ ท.ข.๒	๒	ชุด
๔. ข้อบังคับสหกรณ์ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม	๕	ฉบับ
๕. บันทึกการรับรองของประธานและเลขานุการ	๕	ฉบับ
๖. บันทึกผู้อำนวยการกลุ่มตรวจการสหกรณ์	๕	ฉบับ

สาระสำคัญของเอกสารที่สหกรณ์จะต้องจัดทำ

๑. หนังสือของสหกรณ์ (แบบ ท.ข.๑)

- วันที่ของหนังสือต้องไม่เกิน ๓๐ วัน นับจากวันประชุมใหญ่ โดยให้นับวันถัดจากวันประชุมใหญ่ เป็นวันที่ ๑
- ประธานกรรมการเป็นผู้ลงลายมือชื่อในหนังสือหากเป็นรองประธานกรรมการดำเนินการอื่นให้ระบุว่าปฏิบัติหน้าที่แทนประธานกรรมการ

๒. สำเนารายงานการประชุมใหญ่

- ระบุให้ชัดเจนว่าเป็นการประชุมใหญ่ประจำปีหรือประชุมใหญ่วิสามัญ
- กรณีเป็นการนัดประชุมครั้งที่สอง ต้องบันทึกในรายงานการประชุมให้ชัดเจนว่าได้นัดประชุมใหญ่ ครั้งแรกเมื่อใด มีสมาชิกมาประชุมกี่คน เพื่อแสดงให้เห็นว่าการประชุมนัดครั้งที่ ๒ นี้ได้กระทำภายใน ๑๔ วัน นับแต่วันนัดประชุมใหญ่ครั้งแรก
- ระบุจำนวนสมาชิกหรือจำนวนผู้แทนสมาชิกทั้งหมดมีจำนวนเท่าใด และสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิก ที่เข้าร่วมประชุมมีจำนวนเท่าใด เพื่อตรวจสอบองค์ประชุมให้เป็นไปตามมาตรา ๕๗ หรือมาตรา ๕๘ แล้วแต่กรณีพร้อมทั้งจะต้องตรวจสอบข้อบังคับฉบับที่ถือใช้อยู่ในปัจจุบันว่ากำหนดองค์ประชุมในการแก้ไขเพิ่มเติม ข้อบังคับไว้อย่างไร หากข้อบังคับฉบับเดิมกำหนดองค์ประชุมในการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับว่าต้องไม่น้อยกว่า กึ่งหนึ่งหรือไม่ถึงครึ่งร้อยคนไม่สามารถแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับได้ เนื่องจากขัดต่อข้อบังคับ
- มติของที่ประชุมต้องระบุให้ชัดเจนว่าเป็นเอกฉันท์หรือเกินกว่าสองในสาม กรณีมีมติเกินกว่าสอง ในสามต้องระบุจำนวนเสียงของสมาชิกว่าเห็นด้วยกี่เสียง ไม่ออกกี่เสียง (ถ้ามี)

- ประธานที่ประชุม หรือประธานกรรมการ หรือเลขานุการ ต้องรับรองสำเนารายงานการประชุมใหญ่

๓. แบบ ท.ข. ๒

- ตรวจสอบข้อความเดิมและข้อความที่ขอแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้อง หากข้อแก้ไขเฉพาะวรรคหรือเฉพาะวงเล็บอาจจะพิมพ์ในแบบ ท.ข. ๒ เฉพาะส่วนที่ขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับเพื่อให้เข้าใจโดยสังเขป ไม่จำเป็นต้องพิมพ์มาครบทั้งข้อก็ได้

๔. ข้อบังคับฉบับใหม่ (ต้นฉบับ ๑ ฉบับ คู่ฉบับ ๓ ฉบับ)

โดยให้ถือปฏิบัติตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการจัดการจัดทำข้อบังคับสหกรณ์เพื่อใช้ในการจดทะเบียน พ.ศ. ๒๕๔๕ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๕

- การนับฉบับของข้อบังคับ ให้นับฉบับเดิมเป็นฉบับที่ ๑ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป นับเป็นฉบับที่ ๒ ๓ , ๔ ...ไปตามลำดับ สำหรับ พ.ศ. ให้ระบุตามปี พ.ศ. ที่ขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ
- หากสหกรณ์มีตราของสหกรณ์ต้องประทับตราที่ข้อบังคับด้วย
- การยกเลิกข้อบังคับต้องยกเลิกทั้งข้อ และพิมพ์ข้อความใหม่มาทั้งข้อ แม้จะเป็นการแก้ไขเฉพาะวรรคหรือเฉพาะวงเล็บก็ตาม
- กรณีข้อบังคับหลายข้อ ให้ยกเลิกทีละข้อโดยเรียงตามลำดับ
- หากข้อความที่ขอแก้ไขมีความเกี่ยวพันหรือเกี่ยวเนื่องกับข้ออื่น ต้องแก้ไขข้อความที่มีความสัมพันธ์กันให้หมดทุกข้อ
- ท้ายข้อบังคับระบุเหตุผลในการแก้ไขข้อบังคับให้ชัดเจน
- ประธานที่ประชุม หรือประธานกรรมการ และเลขานุการ จะต้องลงลายมือชื่อในบันทึกรับรองท้ายข้อบังคับทั้ง ๔ ฉบับ

การขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมโดยเปลี่ยนแปลงใช้ข้อบังคับใหม่

เอกสารประกอบการพิจารณา

๑. หนังสือสหกรณ์ (แบบ ท.ข.๑)	๒	ฉบับ
๒. สำเนารายงานการประชุมใหญ่	๒	ชุด
๓. ข้อบังคับสหกรณ์ ฉบับใหม่	๕	ฉบับ
๔. บันทึกการรับรองของประธานและเลขานุการ	๕	ฉบับ

สาระสำคัญของเอกสารที่สหกรณ์จะต้องจัดทำ

๑. หนังสือของสหกรณ์ (แบบ ท.ข.๑)

- วันที่ของหนังสือต้องไม่เกิน ๓๐ วัน นับจากวันประชุมใหญ่ โดยให้นับวันถัดจากวันประชุมใหญ่เป็นวันที่ ๑
- ประธานกรรมการเป็นผู้ลงลายมือชื่อในหนังสือหากเป็นรองประธานกรรมการดำเนินการอื่นให้ระบุว่าปฏิบัติหน้าที่แทนประธานกรรมการ

๒. สำเนารายงานการประชุมใหญ่

- ระบุให้ชัดเจนว่าเป็นการประชุมใหญ่ประจำปีหรือประชุมใหญ่วิสามัญ

- กรณีเป็นการนัดประชุมครั้งที่สอง ต้องบันทึกในรายงานการประชุมให้ชัดเจนว่าได้นัดประชุมใหญ่ครั้งแรกเมื่อใด มีสมาชิกมาประชุมกี่คน เพื่อแสดงให้เห็นว่าการประชุมนัดครั้งที่ ๒ นี้ได้กระทำภายใน ๑๔ วันนับแต่วันนับประชุมใหญ่ครั้งแรก
- ระบุจำนวนสมาชิกหรือจำนวนผู้แทนสมาชิกทั้งหมดมีจำนวนเท่าใด และสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมมีจำนวนเท่าใด เพื่อตรวจสอบองค์ประชุมให้เป็นไปตามมาตรา ๕๗ หรือมาตรา ๕๘ แล้วแต่กรณีพร้อมทั้งจะต้องตรวจสอบข้อบังคับฉบับที่ถือใช้อยู่ในปัจจุบันว่ากำหนดองค์ประชุมในการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับไว้อย่างไร หากข้อบังคับฉบับเดิมกำหนดองค์ประชุมในการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับว่าต้องไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งหรือไม่ถึงหนึ่งร้อยคนไม่สามารถแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับได้ เนื่องจากขัดต่อข้อบังคับ
- มติของที่ประชุมต้องระบุให้ชัดเจนว่าเป็นเอกฉันท์หรือเกินกว่าสองในสาม กรณีมีมติเกินกว่าสองในสามต้องระบุจำนวนเสียงของสมาชิกว่าเห็นด้วยกี่เสียง ไม่ออกกี่เสียง (ถ้ามี)
- ประธานที่ประชุม หรือประธานกรรมการ หรือเลขานุการ ต้องรับรองสำเนารายงานการประชุมใหญ่
- สำหรับการแก้ไขเพิ่มเติมโดยเปลี่ยนใช้ข้อบังคับใหม่ ให้ระบุในรายงานการประชุมว่าได้ถือใช้ตามร่างของนายทะเบียนสหกรณ์ หรือร่างของกรมส่งเสริมสหกรณ์ หากสหกรณ์ไม่ประสงค์จะถือใช้ข้อใด หรือประสงค์จะแก้ไขเพิ่มเติมข้อใด ให้ระบุไว้ในรายงานการประชุมให้ชัดเจน โดยระบุข้อความที่ขอแก้ไขพร้อมเหตุผลด้วย

๓. ข้อบังคับใหม่ (ฉบับใหม่ ๑ ฉบับ คู่ฉบับ ๓ ฉบับ)

ให้ถือปฏิบัติตามนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการจัดทำข้อบังคับสหกรณ์เพื่อใช้ในการจดทะเบียน พ.ศ. ๒๕๔๕ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๕ สำหรับรายละเอียดของข้อบังคับที่จะต้องตรวจสอบเป็นพิเศษหรือมักผิดพลาดบ่อย(ปรากฏในตอนที่ ๔)

ข้อบังคับสหกรณ์อย่างน้อยต้องกำหนดสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ชื่อสหกรณ์ซึ่งจะต้องมีคำว่า “จำกัด” อยู่ท้ายชื่อ ทั้งนี้

- ชื่อสหกรณ์ต้องเป็นภาษาไทยเท่านั้น
- หากสหกรณ์ประสงค์จะต้องใช้ชื่อหน่วยงานซึ่งเป็นภาษาอื่นเป็นส่วนหนึ่งของสหกรณ์ ต้องทับศัพท์เป็นภาษาไทย
- ในกรณีที่สหกรณ์ต้องการกำหนดชื่อสหกรณ์เป็นภาษาอื่น เช่น ภาษาอังกฤษ ให้ใช้ชื่อเป็นภาษาไทย

๒. ประเภทสหกรณ์

๓. วัตถุประสงค์ต้องกำหนดให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่ทำร่วมกันของผู้ประสงค์จะจัดตั้งสหกรณ์และอยู่ในขอบเขตตามประเภทของสหกรณ์

๔. ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ และที่ตั้งสำนักงานสาขา

๕. ทุน ซึ่งแบ่งเป็นหุ้นมูลค่าหุ้น การชำระค่าหุ้นด้วยเงินหรือทรัพย์สินอื่น การขายและการโอนหุ้น ตลอดจนการจ่ายคืนค่าหุ้น

๖. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินงาน การบัญชี และการเงินสหกรณ์

๗. คุณสมบัติของสมาชิก วิธีรับสมาชิก การขาดสมาชิกภาพ ตลอดจนสิทธิและหน้าที่ของสมาชิก

๘. ถ้าต้องรับสมาชิกสมทบ ต้องกำหนดคุณสมบัติ วิธีการรับสมัคร และการขาดจากสมาชิกภาพ ตลอดจนสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสมทบให้ชัดเจนไว้ในข้อบังคับ

๙. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประชุมใหญ่

๑๐. การเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมคณะกรรมการการดำเนินการของสหกรณ์

๑๑. การแต่งตั้ง การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้จัดการ

ขั้นตอนและวิธีการกำหนดระเบียบของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

การกำหนดระเบียบของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรสามารถกระทำได้ ๒ วิธี คือ

๑. สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรไม่เคยกำหนดระเบียบนั้นๆ ขึ้นถือใช้มาก่อน
๒. สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรเคยกำหนดระเบียบในเรื่องนั้นๆ ขึ้นถือใช้แล้ว แต่มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดย
  ๓. แก้ไขเพิ่มเติมโดยเปลี่ยนใช้หรือพิมพ์ระเบียบใหม่ทั้งฉบับ
  ๔. แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบเป็นบางข้อ

๑. การบังคับใช้ระเบียบ

เมื่อสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรกำหนดระเบียบขึ้นแล้วจะมีผลบังคับใช้ดังนี้

๑. ระเบียบที่กฎหมายหรือข้อบังคับของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรกำหนดไว้ว่าจะต้องขอความเห็นชอบนายทะเบียนสหกรณ์/นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรก่อนถือใช้ ต้องเสนอนายทะเบียนสหกรณ์/นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรเพื่อขอความเห็นชอบ เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์/นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรได้ให้ความเห็นชอบแล้วจึงจะถือบังคับใช้ได้

ระเบียบสหกรณ์ที่ต้องได้รับความเห็นชอบ

ที่	ชื่อระเบียบ	ผู้ให้ความเห็นชอบ
๑	การรับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประจำ	นายทะเบียนสหกรณ์
๒	เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ	นายทะเบียนสหกรณ์
๓	การรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่น	นายทะเบียนสหกรณ์
๔	การให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงิน	นายทะเบียนสหกรณ์

ระเบียบกลุ่มเกษตรกรที่ต้องได้รับความเห็นชอบ

ที่	ชื่อระเบียบ	ผู้ให้ความเห็นชอบ
๑	การรับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประจำ	นายทะเบียนสหกรณ์
๒	การให้เงินกู้แก่สมาชิก	นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด
๓	หน่วยเกษตรกรรวมและกลุ่มกิจกรรมเกษตร	นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด
๔	การรับจ่ายและเก็บรักษาเงิน	นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด
๕	เจ้าหน้าที่ของกลุ่มเกษตรกร	นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด
๖	การใช้ทุนเพื่อสาธารณประโยชน์	นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด
๗	ที่ปรึกษาและที่ปรึกษากิตติมศักดิ์	นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด

๒. ระเบียบใดที่เป็นอำนาจของคณะกรรมการดำเนินการ เมื่อกำหนดขึ้นแล้วจะมีผลบังคับใช้ในวันถัดไป

๓. ระเบียบที่ข้อบังคับกำหนดว่าเป็นอำนาจของที่ประชุมใหญ่ เมื่อกำหนดขึ้นแล้วจะต้องเสนอให้ที่ประชุมใหญ่ให้ความเห็นชอบก่อน และจะมีผลในวันถัดไปนับจากวันที่ที่ประชุมใหญ่เห็นชอบ

๒. การประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่อกำหนดระเบียบขึ้นถือใช้

แนวทางปฏิบัติของคณะกรรมการดำเนินการ

๑. ระเบียบที่จะกำหนดต้องอยู่ในวาระเพื่อพิจารณา

๒. ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับจึงจะเป็นองค์ประชุม

๓. ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการต้องมีคะแนนเสียงสนับสนุนการกำหนดระเบียบเกินกว่ากึ่งหนึ่งขององค์ประชุมในขณะนั้น

แนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

๑. ตรวจสอบวาระการประชุมว่าการกำหนดระเบียบอยู่ในวาระเพื่อพิจารณาหรือไม่ หากอยู่ในวาระอื่น ต้องแจ้งให้ที่ประชุมแก้ไขโดยนำเข้ามาอยู่ในวาระเพื่อพิจารณา

๒. ตรวจสอบร่างระเบียบที่ประธานกรรมการนำเข้าที่ประชุมเป็นไปตามข้อกำหนดแห่งข้อบังคับของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรนั้นๆ หรือไม่

- หากระเบียบนั้นขัดกับข้อบังคับที่กำหนดไว้ต้องแจ้งให้ที่ประชุมทราบ แล้วให้ที่ประชุมพิจารณาทบทวนระเบียบและแนะนำให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรกำหนดระเบียบให้อยู่ในกรอบของข้อบังคับสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

- หากระเบียบนั้นเข้าข่ายขัดกับกฎหมายอื่น เช่น กฎหมายประกันชีวิต ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ต้องแจ้งให้ที่ประชุมทราบ เพื่อชะลอการกำหนดระเบียบแล้วนำร่างระเบียบนั้นหารือกับนิติกรของกรมส่งเสริมสหกรณ์หรือหารือกับส่วนราชการที่ดูแลกฎหมายเฉพาะเรื่องนั้นๆ

๓. หากการกำหนดระเบียบของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรขัดด้วยข้อบังคับและไม่ขัดกับกฎหมายอื่น ต้องแจ้งให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรรายงานให้นายทะเบียนสหกรณ์/นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรทราบหรือขอความเห็นชอบโดยด่วน (แล้วแต่กรณี) และในระหว่างการขอความเห็นชอบสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจะปฏิบัติตามระเบียบมิได้จนกว่าจะได้รับความเห็นชอบ

๓. เอกสารประกอบการพิจารณาขอความเห็นชอบระเบียบ

๑ หนังสือสหกรณ์	๑ ฉบับ
๒ สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการฯ	๑ ชุด
๓ แบบ ท.ช. ๓ (กรณีแก้ไขบางข้อ)	๑ ชุด
๔ ระเบียบฯ ฉบับใหม่	๔ ฉบับ

๔. คำแนะนำการจัดทำเอกสารแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบต่างๆ ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

กรณีกำหนดระเบียบฉบับแก้ไขเพิ่มเติม สิ่งที่ต้องกำหนดให้เป็นรูปแบบเดียวกันในการแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบ คือ

๑ ชื่อระเบียบ ต้องใช้ชื่อเหมือนระเบียบฉบับเดิม แต่การนับฉบับของระเบียบ ให้นับฉบับเดิมเป็นฉบับที่ ๑ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป นับเป็นฉบับที่ ๒, ๓, ๔ ... ไปตามลำดับ สำหรับ พ.ศ. ให้ระบุตามปี พ.ศ. ที่ขอแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบ

๒ การแก้ไขข้อความบางข้อความ หากข้อความที่ขอแก้ไขมีความเกี่ยวพันหรือเกี่ยวเนื่องกับข้ออื่น ต้องแก้ไขข้อความที่มีความสัมพันธ์กันให้หมดทุกข้อ

๓ เนื้อหาของระเบียบ ต้องมีสาระสำคัญของระเบียบ ดังนี้

ก. อ้างอิงข้อบังคับ หรือระเบียบใด จะต้องระบุให้ชัดเจน

ข. ใครเป็นผู้ใช้อำนาจออกระเบียบ เช่น คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ในคราวการประชุมครั้งที่เท่าใด เมื่อวันที่เท่าใด เป็นต้น

ค. ต้องการยกเลิกข้อความในข้อใดของระเบียบเดิม ให้ระบุยกเลิกข้อความในข้อนั้นๆ ทั้งข้อ

ง. ข้อความในระเบียบที่ขอแก้ไขจะต้องระบุมาทั้งข้อ ไม่ใช่เฉพาะวรรคหรือข้อความที่ขอแก้ไข

จ. ระบุให้ชัดเจนว่าให้ถือบังคับใช้ระเบียบฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติมครั้งนี้ตั้งแต่วันที่เท่าใด

ฉ. ให้ระบุวันประกาศ หรือกำหนดระเบียบไว้ด้วย

๔ กรณีระเบียบนั้นๆ ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้เกี่ยวข้องอื่น เช่น ธ.ก.ส. สหกรณ์จะต้องดำเนินการตามความดังกล่าวให้เรียบร้อยแล้วจึงจะถือบังคับใช้ได้ พร้อมทั้งแนบสำเนาหนังสือให้ความเห็นชอบของ ธ.ก.ส. ด้วย

๕. ปัญหาที่พบในการกำหนดระเบียบและแนวทางการแก้ไข

๑ การอาศัยอำนาจข้อบังคับในการกำหนดระเบียบ ไม่ตรงกับประเด็นในการกำหนดระเบียบ แนวทางการแก้ไข คือ แนะนำให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรตรวจสอบข้อบังคับให้ชัดเจนว่าข้อบังคับข้อใดให้อำนาจในการกำหนดระเบียบในเรื่องที่ประสงค์จะกำหนดเป็นระเบียบ

๒ ระเบียบที่ต้องขอความเห็นชอบ สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรกำหนดวันที่บังคับใช้ระเบียบลงในระเบียบ แนวทางการแก้ไข คือ วันที่บังคับใช้ระเบียบแนะนำให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรกำหนดข้อความ “ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ยกทะเบียนสหกรณ์/นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดให้ความเห็นชอบเป็นต้นไป”

๓ ผู้ที่ลงชื่อทำยระเบียบมิได้ลงชื่อในฐานะประธานกรณีที่ประธานมีอาจลงลายมือชื่อทำยระเบียบได้ เช่น ลงนามในฐานะรองประธานกรรมการ เลขานุการ เภรัญญิก หรือกรรมการ แนวทางการแก้ไข คือ แนะนำให้ลงนามดังนี้

(๑) กรณีรองประธานกรรมการต้องลงนามทำยระเบียบให้ลงนามในฐานะรองประธานกรรมการปฏิบัติแทนประธานกรรมการ

(๒) กรณีเลขานุการต้องลงนามทำยระเบียบให้ลงนามในฐานะ เลขานุการปฏิบัติแทนประธานกรรมการ

(ก) กรณีเหรียญกษาปณ์ต้องลงนามท้ายระเบียบให้ลงนามในฐานะ เหรียญกษาปณ์ ปฏิบัติการ แทนประธานกรรมการ

(ข) กรณีที่กรรมการที่มีได้ดำรงตำแหน่งตาม (๑) - (ก) ต้องลงนามท้ายระเบียบให้ลงนามในฐานะกรรมการปฏิบัติการแทนประธานกรรมการ

๔ กรณีที่ระเบียบมีข้อความขัดหรือแย้งกันเอง แนวทางการแก้ไข คือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริม สหกรณ์ที่เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ต้องแนะนำให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร พิจารณาทบทวนระเบียบใหม่เพื่อให้เกิดความชัดเจน หากยังหาข้อยุติไม่ได้ให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรชะลอ การกำหนดระเบียบนั้นก่อนแล้วนำระเบียบนั้นมาหารือกับกลุ่มจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์หรือกลุ่มงาน วิชาการอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป

เรื่อง วาระคณะกรรมการดำเนินการ

จากการที่ได้รับมอบหมายตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีร้องเรียน เรื่องวาระกรรมการดำเนินการ และหารือเรื่องวาระกรรมการดำเนินการ โดยมีสมาชิกสหกรณ์ได้ทำหนังสือ ร้องเรียนและหารือต่อสหกรณ์จังหวัด เพื่อให้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงว่ากรรมการสหกรณ์ขัดคุณสมบัติตาม ความมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม ๒๕๕๓ หรือไม่ หากขาดคุณสมบัติ อาจทำให้ส่งผลกระทบต่อกรดำเนินการของสหกรณ์ ทำให้เกิดความเสียหายต่อสหกรณ์และกระบวนการ สหกรณ์ ดังนั้นสามารถสรุปเป็นกรณีศึกษาที่เกิดขึ้นในจังหวัดปัตตานีได้ดังนี้

กรณีศึกษาที่ ๑

นายแดง รักดี (ผู้ร้อง) สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มั่นคง จำกัด ร้องเรียนเกี่ยวกับการลงสมัคร รับเลือกตั้งในตำแหน่งประธานกรรมการสหกรณ์ของนายดำ รักไม่ตี เนื่องจากเคยดำรงตำแหน่ง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ฯ ในวาระ ๑ ปีที่ ๑ ปีบัญชี ๒๕๕๕ วาระที่ ๑ ปีที่ ๒ ปีบัญชี ๒๕๕๖ วาระที่ ๒ ปีที่ ๓ ปีบัญชี ๒๕๕๗ และในวาระที่ ๒ ปีที่ ๒ ปีบัญชี ๒๕๕๘ ได้ลาออกจากตำแหน่ง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ฯ ก่อนครบวาระที่ ๒ ปีที่ ๒ ปีบัญชี ๒๕๕๘ ดังนั้น การลงสมัครรับเลือกตั้ง คณะกรรมการของนายดำ รักไม่ตี เป็นการดำรงตำแหน่งกรรมการดำเนินการสหกรณ์มาแล้ว ๒ วาระ ติดต่อกันขัดคุณสมบัติตามความมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม ๒๕๕๓ ตามประเด็นปัญหาพิจารณาได้ดังนี้

เมื่อนายดำ รักไม่ตี จะพ้นตำแหน่งกรรมการดำเนินการสหกรณ์ฯ ก่อนครบวาระในวาระที่ ๒ ก็ตามแต่ให้ถือว่าวาระที่ ๒ ของนายดำ รักไม่ตี มีการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ปีทางบัญชี ๒๕๕๗ - ๒๕๕๘ ดังนั้น นายดำ รักไม่ตี จึงเป็นกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งแต่ได้ดำรงตำแหน่งครบสองวาระติดต่อกัน จึงไม่มีสิทธิลง สมัครรับเลือกตั้งเป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ในวาระถัดไป ปีบัญชี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ ตามความ มาตรา ๕๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม ๒๕๕๓

กรณีศึกษาที่ ๑

สหกรณ์เดินเรือ จำกัด ได้หารือวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการดำเนินการ สหกรณ์เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติกรณี นายเอ รักชาติ ได้ดำรงตำแหน่งกรรมการดำเนินการสหกรณ์ในวาระที่ ๑ ปีที่ ๑ ,ปีที่ ๒ ,วาระที่ ๒ ปีที่ ๑ และในวาระที่ ๒ ปีที่ ๒ ได้ลาออกจากตำแหน่งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ก่อนครบวาระที่ ๒ ปีที่ ๒ (วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๗) นายเอ รักชาติ สามารถที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งเป็น ประธานกรรมการของสหกรณ์ในปีบัญชีสหกรณ์ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ได้หรือไม่ และ

การนับวาระของนางป้าจะอยู่ในวาระใด และสามารถที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานกรรมการของ สหกรณ์ในปีบัญชีสหกรณ์ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ได้หรือไม่ ตามประเด็นปัญหาพิจารณาได้ดังนี้

๑. กรณีของนายเอ รักชาติ เป็นการพ้นจากตำแหน่งประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ก่อนครบวาระในวาระที่ ๒ แต่ให้ถือว่าวาระที่ ๒ ของ นายเอ รักชาติ มีวาระการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ปีทาง บัญชี ๒๕๕๗-๒๕๕๘ ดังนั้น นายเอ รักชาติ จึงเป็นประธานกรรมการสหกรณ์ที่พ้นจากตำแหน่ง แต่ได้ดำรง ตำแหน่งครบสองวาระติดต่อกัน จึงไม่มีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานกรรมการในวาระถัดไป (ปีบัญชี สหกรณ์ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙) ตามความมาตรา ๕๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติ สหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ ประกอบข้อบังคับสหกรณ์ ๖๕

๒. กรณีของนางป้า ตามมาตรา ๕๐ วรรคท้าย แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ บัญญัติให้กรรมการดำเนินการที่ได้เลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของ ผู้ซึ่ง ตนแทน มีข้อพิจารณา ดังนี้

๒.๑. การนับวาระต่อเนื่อง ให้นับเฉพาะตัวบุคคลนั้นๆ

๒.๒. วาระที่เหลือของผู้ซึ่งตนแทน คือ วาระกำหนดเวลาไว้คราวละ ๒ ปี คงเหลือเวลาใน วาระนั้นเท่าใด ให้ผู้ได้รับเลือกตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งได้เท่าเวลาที่เหลืออยู่ของวาระ กรณีของนางวัชรีฯ จึงอยู่ ในวาระนั้นได้เพียงหนึ่งปี ก็ครบวาระ และถือว่าสิ้นสุดวาระที่ ๑

๒.๓. ในการเลือกตั้งในการประชุมใหญ่สามัญปีถัดไป นางป้า จึงมีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้ง และหากได้รับเลือกตั้งก็จะเป็นการดำรงตำแหน่งในวาระที่ ๒ ปีที่ ๑

แนวทางการให้คำแนะนำเกี่ยวกับ การดำรงตำแหน่งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

๑. สภาพปัญหา

๑.๑ การดำรงตำแหน่งคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์บางแห่งปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับสหกรณ์ คำสั่งและระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์

๑.๒ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีความรู้และเข้าไปแนะนำเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการ ดำเนินการสหกรณ์ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๑.๓ ขาดการรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เพื่อเป็น คู่มือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์

๒. องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ ดำเนินการสหกรณ์ ประกอบด้วย

๒.๑ พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๐ , ๒๒ , ๒๔ , ๔๓ (๙) , ๕๐ , ๕๒ และ ๑๓๓

๒.๒ คำแนะนำ การตอบข้อหารือ คำสั่ง ระเบียบของกรมส่งเสริมสหกรณ์ และนายทะเบียนสหกรณ์

๒.๓ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตอบข้อหารือเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ ดำเนินการ

๒.๔ ร่างข้อบังคับของสหกรณ์แต่ละประเภท (ของนายทะเบียนสหกรณ์ / และกรมส่งเสริมสหกรณ์) และข้อบังคับของสหกรณ์แต่ละแห่ง

๓. การสร้างองค์ความรู้ในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ ดำเนินการสหกรณ์

๓.๑ ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๐

ให้สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการ
อื่นอีกไม่เกินสิบสี่คนซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีนับแต่วันเลือกตั้ง ในวาระ
เริ่มแรกเมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้ง ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนหนึ่งใน
สองของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งหมดโดยวิธีจับฉลาก และให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่ง ตาม
วาระ

กรรมการดำเนินการสหกรณ์ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระ
ติดต่อกัน

ในกรณีที่มีการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์แทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการดำเนินการ
สหกรณ์ที่ได้รับเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ที่ตนแทน

๔. การทำทะเบียนคุมวาระคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

ให้สหกรณ์จัดทำทะเบียนคณะกรรมการดำเนินการดำเนินการสหกรณ์ ให้เป็นไปตามคำสั่งนายทะเบียน
สหกรณ์ที่ ๕๓๖/๒๕๔๖ เรื่อง ให้สหกรณ์จัดทำทะเบียนคณะกรรมการดำเนินการดำเนินการสหกรณ์ สั่ ณ วันที่
๒๑ เมษายน พ.ศ.๒๕๔๖

ให้สหกรณ์รายงานวาระการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทุกครั้งที่มีการประชุม
ใหญ่เพื่อให้จังหวัดตรวจสอบความถูกต้องของวาระการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการดำเนิน

สาระสำคัญของวาระคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

- ตำแหน่ง / จำนวน : ประธานกรรมการ ๑ คน และกรรมการอื่นไม่เกิน ๑๔ คน
- วาระการดำรงตำแหน่ง : คราวละสองปีนับแต่วันเลือกตั้ง
- วาระเริ่มแรก : ครบ ๑ ปี นับแต่วันเลือกตั้ง จับฉลากออก ๑ ใน ๒ ของจำนวน
คณะกรรมการดำเนินการทั้งหมด ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ
- กรรมการดำเนินการที่พ้นจากตำแหน่ง อาจได้รับการเลือกตั้งอีกไม่เกิน ๒ วาระติดต่อกัน
- กรรมการดำเนินการว่างลง กรรมการดำเนินการที่ได้รับเลือกตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งได้เพียง
เท่าระยะเวลาที่เหลืออยู่ของผู้ที่ตนแทน

สุเพียน ยูโซะ
(นายสุเพียน ยูโซะ)
ตำแหน่ง นิติกร
กลุ่มตรวจการสหกรณ์